

Plan mot kränkande behandling

Hol förskola
Läsåret 20/21

Innehållsförteckning

1	Inledning	4
1.1	Vårgårdas kommuns värdegrund	4
1.2	Våra styrdokument	4
1.2.1	Diskrimineringslagen	4
1.2.2	Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet reviderad 2018 och Läroplan för grundsärskolan reviderad 2018.....	5
1.2.3	Läroplan för förskolan Lpfö 18.....	5
1.2.4	Skollagen(2010:800) 6 kap. 1§	5
2	Begrepp	6
3	Kartläggning och nulägesanalys inför nytt läsår	6
3.1	Kartläggning och analys av föregående läsårs arbete mot kränkning, trakasserier och diskriminering.....	6
3.2	Åtgärder	7
4	Mål för läsåret	8
4.1	Övergripande mål	8
4.2	Risikfaktorer Hol förskola läsåret 20/21	8
5	Konkreta åtgärder	9
6	Främjande arbete	9
7	Förebyggande arbete	9
7.1	Förankring.....	9
7.2	Förankringsarbete av denna plan.....	9
7.3	Vi upptäcker diskriminering och kränkande behandling genom.....	10
8	Ett ärendes gång	10
9	Uppföljning och implementering	10
9.1	Ansvar.....	10
9.2	Barn- och elevhälsoteam.....	11
9.3	Skolledning	11
10	Bilagor	12
10.1	Bilaga 1 Dokumentation av utredning av diskriminering och kränkande behandling	12
10.2	Bilaga 2. Att utreda, åtgärda och följa upp kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering barn–barn, elev-elev.....	12
10.3	Bilaga 3 Att utreda, åtgärda och följa upp när barn/elev utsätts för kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering av vuxen.....	13
11	Referenser	13

1 Inledning

1.1 Vårgårdas kommuns värdegrund

Med respektfullt bemötande, individanpassade lösningar och hög tillgänglighet levererar Vårgårda kommun välfärdstjänster som överträffar förväntningarna. Detta förutsätter kreativitet och ständig utveckling med fokus på resultat.

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Alla barn och elever i förskola, skola och fritidshem ska ha samma rättigheter – oavsett etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsvariation eller sexuell läggning.

Vårgårda kommuns förskolor, skolor och fritidshem tar avstånd från all form av diskriminering och kränkande behandling. Vi som arbetar i Vårgårda kommuns förskolor, skolor och fritidshem tolererar ingen form av kränkande beteende. Så snart någon ur personalen får kännedom om att ett barn eller en elev känner sig kränkt har förskolan och skolan skyldighet att utreda vad som hänt och vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar.

Vår **plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling** är ett stöd som hjälper oss i vår skyldighet att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Forskning visar att systematiskt arbete mot kränkningar har effekt.

1.2 Våra styrdokument

1.2.1 Diskrimineringslagen

Lagen har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder (1 kap, 1 §). Dessa benämns ofta som diskrimineringsgrunderna.

I denna lag avses med diskriminering

1. direkt diskriminering: att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder,
2. indirekt diskriminering: att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringssätt som framstår som neutralt men som kan komma att särskilt missgynna personer med visst kön, viss könsöverskridande identitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, viss funktionsnedsättning, viss sexuell läggning eller viss ålder, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringssättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet,
3. bristande tillgänglighet: att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäligen utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till

- de ekonomiska och praktiska förutsättningarna,
 - varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde, samt
 - andra omständigheter av betydelse,
4. trakasserier: ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder,
5. sexuella trakasserier: ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet, (Diskrimineringslagen kap. 1 §4)

1.2.2 Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet reviderad 2018 och Läroplan för grundsärskolan reviderad 2018

Skolväsendet vilar på demokratins grund. Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Var och en som verkar inom skolan ska också främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö.

(Lgr 11 och Lgsär 11)

1.2.3 Läroplan för förskolan Lpfö 18

Förskolan ingår i skolväsendet och vilar på demokratins grund. Av skollagen (2010:800) framgår att utbildningen i förskolan syftar till att barn ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för en hållbar utveckling. (Lpfö 18)

1.2.4 Skollagen(2010:800) 6 kap. 1§

Bestämmelserna i detta kapitel har till ändamål att motverka kränkande behandling av barn och elever. Bestämmelserna tillämpas på utbildning och annan verksamhet enligt denna lag.

2 Begrepp

Kränkande behandling

Den som upplever sig kränkt har alltid tolkningsföretråde.

Uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet kan vara:

- fysiska (slag och knuffar)
- verbala (hot, svordomar, könsord och öknamn)
- psykosociala (utfrysning, blickar, alla går när man kommer)
- texter och bilder (lappar, fotografier, sms och mms, msn och meddelanden på olika sociala medier)
- någonting annat som kränker en elevs värdighet.

Trakasserier är kränkande behandling som har samband med

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder

Diskriminering är när en vuxen i skolan missgynnar ett barn eller en elev och det har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Diskriminering kan även ske genom skolans regler, undervisning, läroböcker etc.

Befogade tillsägelser

Tillrättavisningar från personal inom förskola och skola för att upprätthålla god ordning och miljö är inte kränkande behandling.

3 Kartläggning och nulägesanalys inför nytt läsår

3.1 Kartläggning och analys av föregående läsårs arbete mot kränkning, trakasserier och diskriminering

På förskolan i Hol arbetar personalen aktivt med att medvetandegöra barnen hur man är mot varandra. Detta görs i samlingar, genom teamarbete där ex Rädsla barnens material *Stopp min kropp* har använts men också genom att i direkta situationer som uppstår i exempelvis den fria leken vägleda barnen hur man är mot varandra. Personalen på förskolan är uppmärksamma och hjälper till att lösa konflikter där de uppstår.

Under dagen delas barnen in i mindre lekgrupper och då med olika kompisar för att alla ska lära känna varandra.

Den enkät som föräldrarna besvarat under vårterminen 2020 visar att de allra flesta föräldrarna upplever att deras barn är tryggt på förskolan i Hol. Det finns en problematik kring enkäten och det är att svarsfrekvensen är relativt låg, för Hol förskola var den 59%. Samverkan med föräldrar/vårdnadshavare är viktig för att skapa trygghet, för barnen men även för föräldrarna. I

trygghetsskapandet ingår en väl utarbetad inskolning av barnet. För att skapa trygghet styr personalen hur barnen sitter vid måltid och samling.

Under läsåret 19/20 har personalen haft handledning av specialpedagog och skolpsykolog i syfte att bland annat skapa trygghet för enskilda barn och hela barngruppen.

Vi har under våren 2020 startat upp Draftit som är ett digitalt verktyg där kränkningar dokumenteras. Inga kränkningar är dokumenterade i Draftit för våren 2020.

På förskolan i Hol behöver vi medvetandegöra det mångkulturella samhället för barnen, det svenska samhället som präglas av internationalisering ställer höga krav på människors förmåga att leva med och förstå de värden som ligger i en kulturell mångfald. Barnen på förskolan i Hol skall få kännedom om olika levnadsförhållanden och kulturer som kan utveckla en förmåga att förstå och leva sig in i andra människors villkor och värderingar.

För att skapa en jämställd förskola har pedagogerna på förskolan i Hol inför läsåret 20/21 beslutat sig för att arbeta aktivt med att skapa en medvetenhet kring det egna förhållningsättet för att skapa en jämställd förskola.

3.2 Åtgärder

- Synliggöra för barnen händelser som inträffar genom exempelvis teater.
- Som personal finnas nära barnen.
- Inför läsåret 20/21 skall Draftit användas till alla kränkningssärenden.
- På APT (personalmöte) samtala kring kränkning av barn och dokumentationen av dessa.
- Gemensamt mål för både skolan, fritidshemmet och förskolan i Hol läsåret 20/21 är att medvetandegöra ett mångkulturellt samhälle för barnen/eleverna.
- Ansvarsband används där den personal som har bandet har ansvar för en elev/elevgrupp på förskolan.
- Samtal i personalgruppen där en medvetenhet kring pedagogernas förhållningssätt till en jämställd förskola lyfts fram.

4 Mål för läsåret

4.1 Övergripande mål

- Nolltolerans mot alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.
- Alla barn ska uppmuntras att ta ett eget ansvar för sitt eget och sina kompisars välbefinnande.
- Alla barnen ska känna sig välkomna och inkluderade i verksamheten. Och känna sig trygga på hela förskolans område, både inne och ute.

4.2 Riskfaktorer Hol förskola läsåret 20/21

Riskfaktorerna är framtagna i samverkan med personalen på förskolan.

Riskfaktor	Åtgärd	Uppföljning
Uppsikt i lokalerna – Ekorren Det är dålig uppsikt i lokalerna inomhus – svårt att få en överblick.	Fördela personalen i de olika rummen. Alla barn är på ett och samma ställe när det ej är möjligt att dela upp dem.	Kontinuerligt och i maj Ansvarig: Pedagoger och rektor
Risk för att barnen låser in sig på toaletterna – Ekorren/Haren/Bamse Det finns en risk att barnen själva låser in sig på toaletterna.	Det behöver vara enkelt att öppna utifrån samtidigt som det behöver finnas en möjlighet till att låsa inifrån för de barn som önskar detta.	Kontinuerligt och i maj Ansvarig: Pedagoger och rektor
Uppsikt vid för få vuxna – Ekorren/Haren/Bamse Vissa stunder under dagen upplever personalen att de är för få och då finns risk för att kränkning mellan barn sker.	Följa utarbetade dagsrutiner på förskolan. Önskemål om högre personaltäthet.	Kontinuerligt och i maj Ansvarig: Pedagoger och rektor

5 Konkrete åtgärder

- Tydliga rutiner vid kränkningar. Se bilaga
- Värdegrundsarbetet ska genomsyra förskolans verksamhet.
- Enkät till vårdnadshavare varje vårtermin. Denna ska utvärderas och följas upp.

6 Främjande arbete

- Arbetslagen lyfter aktuella ärenden med specialpedagog och rektor.
- Förskolan i Hol arbetar medvetet med värdegrunden och den genomsyrar all verksamhet.
- Enskilda intervjuer med alla 5-åringar i förskolan.
- Vuxennärvaro genom hela dagen på förskolan.
- Dela upp barnen i mindre grupper när det är möjligt.
- Arbetslagen utvärderar planen i slutet av läsåret
- Pedagogisk lunch
- Kartläggning av riskfaktorer i närmiljön
- Aktualisera Plan mot kränkande behandling i personalgrupperna vid läsårsstart

7 Förebyggande arbete

7.1 Förankring

- De äldre barnen görs delaktiga i arbetet med Plan mot kränkande behandling samtliga kring exempelvis riskfaktorer.
- Vårdnadshavare informeras om Plan mot kränkande behandling på utvecklingssamtalet i förskolan och i skolan.
- Inför varje läsår informeras om årets plan och mål på föräldramöte och genom att anslå den på varje avdelning.
- Information om Plan mot kränkande behandling ges på läsårets första enhetsrådsmöte/föräldrarådsmöte.

7.2 Förankringsarbete av denna plan

Personal:

- Förankra i personalgruppen
- Stående punkt på personalkonferenser
- Uppföljningar och utvärderingar

Barnen:

- Samtal med barnen om Plan mot kränkande behandling och dess innehåll på ett för barnet åldersadekvat sätt.
- Värdegrundsarbete

Vårdnadshavare:

- Genomgång med enhetsråd/föräldraråd
- Information på hemsidan www.vargarda.se

7.3 Vi upptäcker diskriminering och kränkande behandling genom

- Enskilda samtal med berörda barn
- Samtal med berörda barns vårdnadshavare.
- Observationer i barngrupper, klassrum, i matsal och på gårdar-raster.
- Arbetslags- och personalkonferenser. Trygghetsärende har en stående punkt
- Signaler som t.ex. nedstämdhet, oro, frånvaro, humörsvängningar
- Utvecklingssamtal med vårdnadshavare.
- Anmälningar i Drafit

8 Ett ärendes gång

- Så snart någon i verksamheten får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller annan kränkande behandling ska anmälan ske till rektor. Rektor är skyldig att anmäla till huvudman. Ingen värdering ska göras innan anmälan sker till rektor och huvudman. Anmälan sker i Drafit.
- Rektor ansvarar för att trakasserier eller annan kränkande behandling skyndsamt utreds.
- Ärendet utreds i samverkan mellan rektor, klasslärare, fritidspersonal och elevhäsloteam.
- Ärendet dokumenteras i Drafit.
- Utredning och uppföljning se bilaga 2 och 3.

9 Uppföljning och implementering

Utvärdering av planen mot kränkande behandling sker i arbetslagen, på APT, föräldraråd/enhetsråd inför varje nytt läsår. Revidering av planen utförs av rektor och förskolans personal vid läsårets slut.

Implementering av planen sker efter revidering i arbetslagen och föräldramöten.

9.1 Ansvar

Alla som arbetar på Hol förskola är ansvariga för att upptäcka, utreda, åtgärda och följa upp kränkande behandling.

Enligt socialtjänstlagen 14 kap.1§ är både skolmyndighet och alla anställda hos myndighet, det vill säga personal i förskoleverksamhet, skolbarnomsorg och skola, skyldiga att ”genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd”.

9.2 Barn- och elevhälsoteam

Det finns alltid möjlighet för barn/elever, vårdnadshavare och pedagoger att vända sig till förskolans barn-elevhälsoteam för konsultation

Kontaktpersoner:

Specialpedagog Monica Codelia-Andersson 0733 – 57 51 74

9.3 Skolledning

Kontaktpersoner:

Rektor Stina Ekdahl 0322 – 600 765

10 Bilagor

10.1 Bilaga 1 Dokumentation av utredning av diskriminering och kränkande behandling

Görs i Draftit, program för dokumentation av kränkande behandling.

Användaruppgifter till Draftit erhålls från skolchefen.

10.2 Bilaga 2. Att utreda, åtgärda och följa upp kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering barn–barn, elev–elev

Åtgärd	Ansvar
Steg 1 Omedelbar tillsägelse, information till rektor. Rektor informerar huvudman. Dokumentera. Vid behov tillkallas polis 112.	All personal/rektor
Steg 2 Samtal med den som påtalar problem. Samla så mycket information som möjligt. Dokumentera. Rapportera till trygghetsteamet och ansvarig pedagog.	All personal/rektor
Steg 3 Dokumentation i protokoll. Samtal med berörda parter enskilt eller i grupp. Kontakt med berörda vårdnadshavare	Trygghetsteamet/rektor
Steg 4 De berörda barnen/eleverna hålls under uppsikt.	All personal/rektor
Steg 5 Uppföljande samtal. Återkoppling till anmälare, pedagoger och vårdnadshavare	Trygghetsteamet/rektor
Steg 6 Möte med barn/elev, vårdnadshavare och Pedagog/ mentor pedagog samt representant från trygghetsteamet. Kartläggning inför ansökan om upprättande av handlingsplan/åtgärdsprogram upprättas vid behov och lämnas till rektor.	
Steg 7 Ärendet tas upp av barn/elevhälsoteamet Rektor beslutar om vidare åtgärder.	Pedagog, mentor, personal från elevhälsan eller rektor
Steg 8 Eventuell anmälan till socialtjänst.	Rektor
Steg 9 Arbetsskadeanmälan/tillbudsanmälan görs och lämnas till rektor. Ev anmälan till Arbetsmiljöverket.	Rektor
Steg 10 Ärendet går till Myndighetsnämnden för Lärande och Omsorg för vidare åtgärder.	Rektor

10.3 Bilaga 3 Att utreda, åtgärda och följa upp när barn/elev utsätts för kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering av vuxen

Åtgärd	Ansvar
Steg 1 Händelsen anmäls till rektor, som ensam eller tillsammans med elevhälsopersonal pratar med barnet/eleven. Vid behov tillkallas polis 112.	All personal
Steg 2 Vårdnadshavare informeras	Rektor.
Steg 3 Samtal med den vuxne som har rätt att bistås av fackligt ombud.	Rektor
Steg 4 Åtgärdsplan upprättas.	Rektor
Steg 5 Barnet/eleven får stöd och hjälp	Elevhälsan
Steg 6 Uppföljning med barn/elev och vårdnadshavare	Rektor
Steg 7 Uppföljningssamtal med den vuxne	Rektor
Steg 8 Eventuell anmälan till socialtjänst.	Rektor
Steg 9 Ärendet går till skolchef och HR för vidare åtgärder.	Rektor

11 Referenser

[Förskolan och skolan ansvarar för aktiva åtgärder \(Diskrimineringsombudsmannens webbplats\)](#)

Den 15 juni 2017 upphörde Skolverkets allmänna råd om arbetet mot diskriminering och kränkande behandling.

Skolverket 2019. *Främja, förebygga, upptäcka och åtgärda. Hur skolan kan arbeta mot diskriminering och kränkande behandling.*

www.skolverket.se/publikationer

Skolverket (2018c) *Ordningsregler och disciplinära åtgärder*. Rapport 471

Skolverket (2019) *Attityder till skolan 2018*. Rapport 479.

Statens medieråd (2016). *Hat och kränkningar på internet. En vägledning till föräldrar och andra vuxna nära barn*. Stockholm: Statens Medieråd

Skolinspektionen (2016). *Skolors arbete mot trakasserier och kränkande behandling på nätet*.

Skolinspektionen (2018). *Sex- och samlevnadsundervisningen. Tematisk kvalitetsgranskning*. 400-2016:114 45. Stockholm: Skolinspektionen

Folkhälsomyndigheten (2018). *Metoder för att främja en god hälsa bland hbtq-personer*. www.folkhalsomyndigheten.se

Litteratur

- Ekholm, M. (2017) *Att greppa skolans inre liv- en grund för ett etiskt handlande*. I Å. Söderström (red) *Etiska perspektiv på skolledares arbete*. Lund: Studentlitteratur
- Flygare, E & Johansson, B. (2013a) *Mobbning och kränkningar på nätet – omfattning och effekter av skolans insatser*. I Skolverket (red) *Kränkningar i skolan- analyser av problem och lösningar*. Stockholm: Skolverket.
- Flygare, E & Johansson, B. (2013b) *Elever som utsätts för kränkningar och mobbning av skolpersonal*. I Skolverket (red) *Kränkningar i skolan- analyser av problem och lösningar*. Stockholm: Skolverket.
- Jarl, M., Blossing, U., Andersson, K. (2017). *Att organisera för skolframgång: strategier för en likvärdig skola*. Natur och Kultur
- Samuelsson, M. (2017.) *Lärandets ordning och reda: ledarskap i klassrummet*. Natur och Kultur
- Söderström, Å. (2017). *Att arbeta mot diskriminering och kränkande behandling*. I Söderström, Å (red) *Etiska perspektiv på skolledares arbete*. Lund: Studentlitteratur
- Wrethander, M (2017) *Inneslutning och uteslutning, Barns relationsarbete i skolan*. Lund: Studentlitteratur

Elektroniska källor

- Jämställ.nu www.jamstall.nu
- Lärares yrkesetiska råd www.laraesyrikesetik.se
- Myndigheten för jämställdhet www.jamstalldhetsmyndigheten.se

Filmer

- Bully. (2011) Regi Lee Hirsch
- Återträffen (2013) Regi Anna Odell